

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Wojskowe Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurzańska 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapaz@wp.pl, www.zawacka.pl
NIP 956 13 25 127, REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Kościarzyna
PWZ; JOW. Gr. Pom."
Cegiel Józef
ps. "Dąb - Krawiec"
M: 1594/2532 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Cegiel Jacek.....
J.N: 1594/2532 Gorn.
Kościuszko J.O.W. Gr. Gorn.

1./1. Relacja k. 1 s. 1

1/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

1/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące delatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5. Inne

IV. Korespondencja —

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne : k. 2

VI. Fotografie brak

1/1. Delaja - Ceciel Józef

1. Gąsionowski A., Steyer D., Tajna Org.
Wojsk. "Gryf Pomorski", Gdańsk 2010,
s. 410, kserokop.

k. 1 s. 1

410
1

Cegiel Józef (1915-?), leśniczy, komendant gminy Lipusz TOW „GP”.

Urodzony 2.01.1915 r. w miejscowości Dyżyk, pow. Mogilno, syn Andrzeja. Odbył służbę wojskową, którą zakończył w stopniu kaprała rezerwy WP. Przed wojną był pracownikiem lasów państwowych. Wiosną 1939 r. został leśniczym w Trawicach koło Lipusza pow. Kościerzyna. Jako podoficer rezerwy otrzymał przydział do kościerskiego batalionu Obrony Narodowej, do kompanii lipuskiej, której dowódcą był kpt. Steczyszyn. W czerwcu 1939 r. był kilkakrotnie na kilkudniowych kursach organizowanych w ramach Przysposobienia Wojskowego Leśników oraz szkolenia zawodowego leśników. Na kursach tych uczono m.in. zasad konspiracji, strzelania, minowania itp. Odbywały się one w Toruniu i pod Toruniem. W kursach tych uczestniczyli ponadto m.in.: Jan Stawski, Alojzy Stawski, Grot i inni pracownicy lasów. W dniu 24.09.1939 r. Cegiel powołany został do batalionu ON „Kościerzyna” i brał udział w walkach we wrześniu 1939 r. Po zakończeniu walk udało mu się uniknąć niewoli. Wrócił do Trawic i dalej pracował tam jako pomocnik leśniczego. W 1940 r. nawiązał kontakt z Alojzym Stawskim, działającym już wówczas w organizacji konspiracyjnej. Kontaktował się też ze „Stefanem” (NN). W 1940 r. razem ze Stawskim został członkiem TOW „Gryf Kaszubski”. Ukrywał osoby prześladowane przez Niemców. Zorganizował też trasę przerzutu do Generalnego Gubernatorstwa ukrywających się uciekinierów z obozów jenieckich i robót przymusowych. W drugiej połowie 1941 r. pomagał także jeńcom sowieckim. Organizował pomoc wysyłając paczki do obozów koncentracyjnych, aresztowanym i osadzonym w więzieniach oraz krewnym zamordowanym. W ramach „Gryfa” utrzymywał kontakty z Józefem Gierszewskim i Janem Szalewskim. Od połowy 1941 r. najbliższe kontakty utrzymywał z Leonem Kleinschmidtem, byłym inspektorem szkolnym w Kartuzach.

Kiedy komendant gminy Lipusz Jan Olszewski został powołany do Wehrmachtu, Cegiel objął po nim tę funkcję. Otrzymał wtedy awans na plutonowego podchorążego (stopień organizacyjny). Aresztowany przez gestapo gdańskie 4.05.1943 r. w Trawicach już następnego dnia jako więzień policyjny nr 22724 osadzony został w obozie koncentracyjnym Stutthof, gdzie więziony był do ewakuacji obozu. Po wojnie wrócił do pracy w leśnictwie. Jesienią 1945 r. w czasie odsłonięcia Pomnika Partyzanta w Dziemianach pow. Kościerzyna Cegiel przemawiając stwierdził m.in.: „Nie jestem synem Ziemi Kaszubskiej, lecz dane mi było widzieć lud tutejszy w bohaterskiej walce z germańskim najeźdźcą. Z największym podziwem patrzyłem na nadludzkie zmagania Kaszubów, na ich upór i poświęcenie, na ofiarną pracę dla wspólnej Matki, naszej Polski. Zadziwiliście wszystkich niezłomną wiarą. Wiarą w Boga i Polskę. Może niejednen z tych, którzy przed wojną 1939 r. tak niesprawiedliwie zarzucali Kaszubom brak polskości, miał możność zobaczyć Was w czasie okupacji. [...] Najlepszym świadectwem dla Was to tysiące mogił po wsiach i dziesiątki tysięcy ludzi, którzy w czasie okupacji złożyli krew i życie na ofiarnym ołtarzu Ojczyzny”.

5. 410

AMS, Kolekcja K. Ciechanowskiego, Teczka nr 53, Józef Cegiel; K. Ciechanowski, *Materiały do historii...*, s. 34-35.

5. 410
Gąsienicowski A. Steyer (k.),
Gomorski, Głowiński, Góral,
Gryf
na Org. Mogilno, Gryf

T:K: 1594/2532 Tom.

Gościenye

Cegiel Józef
V. Party informacyjne
k. 2

Włóczęga? 1

Cegiel Józef, ur. 2.I.1915r. w m. Dyżyk. pow. Mogilno, leśniczy w Trawicach. Aresztowany 4.5. 1943r. jako polizeihäftling uwięziony w Stutthofie. -

Zródło: K. Ciechanowski, Obsada pers. T.O.W. Gryf Pom. "Pomerania" 1977/5.

Inspektomat 2
TOW "Gryf Sowiński"
Kościuszka

Cegiel Józef
ps. "Bob-Imbrie"

Od lutego - marca 1940 r. kontakt nawiązały przez
kpt. dr. Józefa Szalewskiego zaprzyjacieli przez jed-
nego z braci Stawskich.

Zbiorenie informacji o charakterze ogólnopolit.

Udzielanie opieki wyjazdów do Zakamierza się,
dane o samorządowych, werbowanie do pracy

konspiracyjnej.
Aresztowanie przez Gestapo.

Źródło: dlist. t. 101. str. 70-74. Cegiel Józef

Cezel Józef

ZESKANOWANE

